

Školní preventivní program 2023/24

Autor preventivního programu

Mgr. Michal Bolek – metodik prevence, absolvent akreditovaného studia k výkonu specializovaných činností pro školní metodiky prevence podle § 9 vyhlášky č. 317/2005 Sb.

Tel: +420 702 075 112

E-mail: michal.bolek@zsostasov.cz

Charakteristika školy

Základní škola a Mateřská škola Ostašov, Liberec, příspěvková organizace

Křížanská 80, 460 10, Liberec

Ředitel školy: Ing. Radek Vystrčil

Tel: +420 725 448 663

E-mail: radek.vystrcil@zsostasov.cz

Ostašovská škola, která má pod svými křídly již třetím rokem i MŠ, náleží svým charakterem ke školám rodinného typu. Rozprostírá se v klidném prostředí okrajové části Liberce pod Ještědem. Malá, útulná, vkusně a účelně zařízená a vzdobená škola na Vás zapůsobí vlnivou atmosférou. Pedagogové v ní působící jsou otevřeni rodičům, chovají se k nim vstřícně, partnersky s nimi komunikují a úzce spolupracují.

Výuka v naší škole probíhá ve čtyřech budovách:

- ve Švermově ulici - MŠ
- v Žákovské ulici - I. st. (Ostašov)
- v Křížanské ulici - II. st.
- v Heřmánkové ulici - I. st. (Machnín)

Nabízíme kvalitní vzdělávání, profesionální pedagogický sbor, nespočet školních akcí a aktivit během celého roku, širokou škálu volnočasových aktivit, výborně fungující družinu, spolupráci s rodiči a jinými institucemi. Naši absolventi mají úspěšné uplatnění v dalším studiu i v životě.

Na naší škole vytváříme takové prostředí a klima, ve kterém se žáci cítí bezpečně, ve kterém žáky učení baví a dává jim to, co potřebují do života. Stěžejním bodem je pro nás orientace na žáka, respekt jeho osobního maxima a individuálních potřeb. K naplňování těchto cílů vede aplikování efektivních vyučovacích metod a forem. Čtyřlístkem nejhojněji využívaných forem výuky na naší škole je kooperativní, činnostní, projektová a frontální výuka. Prostřednictvím takovéto výuky zároveň vedeme žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci, respektu a toleranci, a to i žáků integrovaných, stejně jako k budování zdravého sebevědomí.

Prioritou školy je rovněž výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k čemuž napomáhá prostředí, vybavení a okolí školy. Ke zdravému životnímu stylu motivujeme žáky směřováním samotné výuky, prostřednictvím projektů, školních akcí a výletů i pestrou nabídkou volnočasových aktivit.

Více informací o naší škole najdete na webu a ve školním vzdělávacím programu s motivačním názvem „Škola pro spokojené a zdravé děti“.

Školní poradenské pracoviště - ŠPP

Školní poradenské pracoviště úzce spolupracuje při realizaci preventivních činností a jejich vyhodnocování. Tvoří jej:

Mgr. Michal Bolek – metodik prevence

Tel: +420 702 075 112

E-mail: michal.bolek@zsostasov.cz

Mgr. Martina krupková – výchovná poradkyně

Tel: +420 702 769 110

E-mail: martina.krupkova@zsostasov.cz

Analýza současného stavu na základě evaluace loňského školního roku

Loňský školní rok se po několika předchozích, které ovlivňovala řada opatření v souvislosti s onemocněním COVID-19, nesl v duchu „normální výuky“. Pro řadu žáků bylo náročné opět přijmout zodpovědnost za své vzdělávání při prezenční výuce.

Nový školní rok se ponese v duchu podpory žáků a upevnování jejich vzdělávacích návyků a přirozeného sociálního kontaktu. K tomuto cíli nám napomůže pořádání společných akcí, Harmonizačních dnů, účastí na vzdělávacích programech, pořádání lyžařského kurzu a řada dalších akcí.

Důležitým momentem bude podchytit možná rizika jiných výukových návyků u žáků a jejich psychické rozpoložení po loňském návratu do běžného školního života průřezem všech věkových skupin.

Z výše uvedeného vyplývá několik skutečností pro nový školní rok.

Preventivní aktivity na škole budou zaměřeny několika směry:

- opětovné přijetí zodpovědnosti za vlastní vzdělávání
- socializace žáků v třídních kolektivech
- sloučení žáků 5. tříd z Ostašova a Machnína a následné rozdělení do dvou tříd 6.A a 6.B (z důvodu kapacitních a prostorových nám vzniká nová zkušenost, kdy budeme mít historicky poprvé dvě šesté třídy, které budou na I. stupni v ulici Heřmánkova. Naopak žáci 4. třídy se budou vzdělávat na II. stupni v ulici Křížanská)
- obecná prevence v oblasti šikany a kyberšikany, závislostního chování a sebepoškození
- předcházení školní neúspěšnosti

Školní preventivní program vychází z konkrétní situace ve škole, respektuje věk a osobnostní zvláštnosti žáků, a proto každý pedagogický pracovník musí při svých aktivitách přiměřeně diferencovat v jednotlivých ročnících i různých předmětech.

Stanovení cílů pro školní rok 2023/24

Žáci

- socializace žáků v třídních kolektivech
- škola – prostředí, kam se žáci nebojí chodit
- stmelení žáků 6. tříd a jejich začlenění na I. stupni
- monitoring a řešení krizových situací na škole

Obecným cílem je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti. Cílem je také udržet příznivé klima školy, které žáky pozitivně ovlivňuje v oblasti prevence rizikového chování. Zvýšit odolnost žáků vůči těmto jevům a snížit vlivy, které narušují zdravý osobnostní a společenský vývoj. Jedním z úkolů je nabídnout dětem dostatek hodnotných a přitažlivých alternativ trávení volného času.

Indikátory naplnění cílů: v průběhu školního roku nebude třeba řešit výrazné projevy rizikové chování žáků, případně četnost výskytu bude postupně klesat.

Pedagogové

- vytvářet kvalitní prostředí ve třídách a škole
- trvalé sledování a vyhodnocování problematiky školní neúspěšnosti žáků (učitel, TU, ŠPP)
- konzultovat se ŠPP
- v rámci DVPP rozvíjet klíčové dovednosti pedagogů pro oblast školní neúspěšnosti
- každý pedagogický pracovník musí při svých aktivitách přiměřeně diferencovat v jednotlivých ročnících i různých předmětech
- být otevřený svému okolí a přijímat „signály“ od žáků, kteří potřebují pomoc svého okolí
- objektivně řešit případy rizikového chování žáků
- svým chováním preventivně působit na žáky školy

Indikátory naplnění cílů: pedagogové budou spolu otevřeně komunikovat a sdílet si své postřehy a postupy řešení různých situací. Pedagogové budou konzultovat své postupy se ŠPP a společně postupovat při řešení krizových situací.

Rodiče

- úzká spolupráce TU s rodiči - pravidelná účast na TS, kooperace a pomoc rodičů při zajištění třídních akcí, objektivní přístup při řešení problémových situací, podpora dítěte při vzdělávacím procesu...
- aktivity ve Školské radě - aktivně se podílet na činnosti Školské rady, přinášet nové podněty pro efektivní práci školy...

Indikátory naplnění cílů: vznikne provázaná komunita minimálně na úrovni TU a rodiče dané třídy

Koordinace preventivních aktivit

Za koordinaci odpovídá Školní poradenské pracoviště (ŠPP), které je tvořeno metodikem prevence Mgr. Michalem Bolkem a výchovnou poradkyní Mgr. Martinou Krupkovou. ŠPP dále úzce spolupracuje s třídními učiteli, ostatními pedagogy a dalšími odborníky, institucemi a organizacemi podílejících se na preventivní činnosti.

Školní poradenské pracoviště sídlí v budově II. stupně ZŠ a MŠ Ostašov, Liberec, Křížanská 80. Je tedy v každodenním kontaktu s pedagogy na II. st. a s nimi v případě potřeby řeší aktuální problémy, či preventivní činnost. Budovu I. stupně ZŠ v ulici Žákovská a odloučené pracoviště v Machníně bude navštěvovat v pravidelných intervalech, případně aktuálně řešit vyvstalé problémy.

Náplň práce a program metodika prevence

Práce s pedagogy

Koordinuje vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

- V případě vhodného programu a potřeby pedagogů bude zajištěno školení s preventivní tematikou.

Zajišťuje a předává odborné informace o problematice sociálně patologických jevů, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.

- Metodik prevence bude zodpovědný za předávání odborných informací ostatním pedagogům a pracovníkům školy v oblasti prevence a problematice rizikového chování.

Metodicky vede činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy apod.).

- Metodik je zodpovědný za vyhledávání problémových projevů chování a také za preventivní práci s třídními kolektivy a spolupráci s jejich třídními učiteli.

Spolupracuje s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje sociálně patologických jevů u jednotlivých žáků a tříd. Participuje při sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj sociálně patologických jevů ve škole. S třídními učiteli a ŠPP řeší otázku školní neúspěšnosti žáků.

- Zajištění a celková organizace harmonizačních pobytů. Následný rozbor a vyhodnocení.
- Projedná opatření u žáků s výchovnými a výukovými problémy.
- Účast na třídních schůzkách.
- Rozhovor s třídními učiteli 1. a 6. ročníku (adaptace žáků na nové prostředí).
- Spolupracuje při přípravách třídních výletů.
- Se ŠPP vytváří strategii prevence školní neúspěšnosti
- Podává pravidelně zprávy na pedagogických radách.

Povinnosti ostatních pedagogických pracovníků školy

Třídní učitelé na začátku školního roku seznámí žáky s Řádem školy a společně s žáky vytvoří pravidla jednotlivých tříd, jimiž se budou řídit. Všichni pedagogičtí pracovníci školy ve svých předmětech budou citlivě zařazovat témata s problematikou šikany, kyberšikany, násilného chování a dalšími patologickými jevy, ale i vytvářet a prohlubovat kladné postoje ke zdravému životnímu stylu, rozvíjet kladné vlastnosti a vztahy žáků, individuální dovednosti dětí, kladný vztah ke škole a zodpovědnosti při plnění svých povinností.

Cílem všeho by měl být spokojený žák ve škole.

V průběhu školního roku se budou moci pedagogové obracet na metodika prevence a ŠPP, který jim bude nápomocen při realizaci preventivních aktivit, řešení problémových situací apod.

Práce se žáky

- Zmapování situace na začátku školního roku.
- Monitoring talentovaných žáků (spolupráce s VP).

Koordinuje přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců.

- Metodik koordinuje vzdělávací proces a účelně zařazuje multikulturní prvky do výuky.

Připravuje podmínky pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními

- Ověření problematiky nově příchozích žáků, případná šetření návrhu integrace.

Provede každé čtvrtletí vyhodnocení úrazů žáků a výsledky přednese na pedagogické radě.

- Pravidelné vyhodnocení na Pedagogické radě.

Aktivity školy

Koordinuje a následně participuje na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebeпоškozování a dalších sociálně patologických jevů.

- Aktivity probíhající zejména v hodinách Vko.

Vyhledává a orientačně šetří žáky s rizikem či projevy sociálně patologického chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli).

- Průběžně.

Spolupráce s orgány státní správy:

Koordinuje spolupráci školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence sociálně patologických jevů, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

- Spolupráce s Policií ČR, společností Maják o.p.s., V klub Liberec, RATAB, z.s., ADVAITA, z.ú.

Kontaktuje odpovídající odborné pracoviště a participuje na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu sociálně patologických jevů.

- V případě nutnosti.

Vede a průběžně aktualizuje databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence sociálně patologických jevů (orgány státní správy a samosprávy, střediska výchovné péče, poradny, zdravotnická zařízení, Policie ČR, orgány sociální péče, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení, instituce i jednotliví odborníci).

- Průběžně.

Ostatní

- Vede písemné záznamy umožňující doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.
- Prezentuje výsledky preventivní práce školy na pedagogické radě.
- Koordinuje tvorbu a kontroluje realizaci preventivního programu školy.
- Průběžně informuje ředitele školy o problematice sociálně patologických jevů a činnosti metodika prevence.
- Shromažďuje odborné zprávy a informace o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence sociálně patologických jevů v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.

Prostředí školy

Důležitým výchovným prvkem je školní prostředí, ve kterém se žáci pohybují. Stále vytváříme a přizpůsobujeme školní prostory potřebám žáků. Žáci se mohou spolupodílet na vytváření školního prostředí, na jeho výzdobě a na udržování pořádku. Jsou vedeni ke spoluzodpovědnosti. Dostávají prostor k realizaci vlastních nápadů zejména prostřednictvím školního parlamentu.

Metodické materiály a pomůcky

Jsou všem pedagogickým pracovníkům k dispozici u metodika prevence. Viz níže.

Schránka důvěry

Na všech budovách školy je zavedena schránka důvěry, kam mohou žáci psát své anonymní dotazy, informace a potřeby ze života školy i z oblasti vlastního soukromého života.

Schránka bude vybírána ředitelem školy, případně metodikem prevence. Všechny podněty nalezené ve schránce důvěry budou adekvátně řešeny.

NNTB – „nenech to být“

Škola je zapojena do projektu NNTB, kdy žáci mohou poukazovat na různé problémy ze svého okolí.

<https://www.skoly.nntb.cz/>

Poradenská činnost

K dispozici bude žákům i rodičům. V případě potřeby aktuálně, jinak po předchozí domluvě.

Školní parlament

Školní parlament, umožňuje všem žákům, prostřednictvím svých volených zástupců, podílet se na životě a provozu školy. Zasedání svolává pan učitel Mgr. Jaromír Kozák v pravidelných intervalech a následně informuje pana ředitele Ing. Radka Vystrčila o činnosti Školního parlamentu.

Hlavní prvky preventivní činnosti na školní rok 2023/24

- Na začátku školního roku metodik prevence připomene kolegům nebezpečí vzniku problémových situací v jednotlivých třídních kolektivech a jak se v daných situacích zachovat.
- V průběhu školního roku stále možné začlenění žáků (běženců) z Ukrajiny – problematika vojenského konfliktu na území Ukrajiny
- Na začátku školního roku absolvují všichni žáci Harmonizační pobyty. Za vedení harmonizačních pobytů zodpovídají třídní učitelé. Úzce bude spolupracováno se ŠPP.

I. stupeň (Ostašov)

- Budou realizovány formou „spaní ve škole“ a výjezdových pobytů zaměřené na spolupráci mezi žáky doplněné řadou asociačních a socializačních her.

I. stupeň (Machnín)

- Budou realizovány formou výjezdových pobytů. Zaměření pobytů na spolupráci mezi žáky doplněné řadou asociačních a socializačních her.

II. stupeň (Ostašov)

- Budou realizovány TU a společností RATAB dle aktuálních na Pláních pod Ještědem
- Zaměřeno zejména na žáky 6.A, 6.B a 7. třídy.

Metodik prevence provede ve spolupráci s třídními učiteli šetření klimatu jednotlivých ročníků a to v měsíci říjen/lis-topad a v únoru. V součinnosti s třídními učiteli vyhodnotí šetření klimatu a nastaví případná opatření.

V průběhu školního roku jsou naplánovány tyto preventivní aktivity:

Preventivní aktivity I. stupně budou realizovány v součinnosti pracovišť v ulici Žákovská a odloučeného pracoviště v Machníně. Pro žáky 4. – 9. tříd zajištěn komplexní preventivní program „Jdi dál!“ - zajišťuje MAJÁK o.p.s. Díky dobré zkušenosti z loňského roku budeme i dále spolupracovat se společností DRAMACENTRUM BEZEJMÉNA, která nám zajistila řadu skvělých preventivních programů.

Další preventivní aktivity budou zajištěny pro jednotlivé třídní kolektivy dle aktuální potřeby a stavu jednotlivých tříd. Škola také úzce spolupracuje s POLICIÍ ČR a dále společností ADVAITA Liberec a RATAB.

1. třída

- Preventivní aktivity realizované třídními učitelkami ve spolupráci s MP.
- Harmonizační pobyt
- Patronát žáků 9. třídy – spolupráce 1. a 9. třídy

2. třída

- Preventivní aktivity realizované třídními učitelkami ve spolupráci s MP.
- Harmonizační pobyt

3. třída

- 1. pololetí – Preventivní aktivity realizované třídními učitelkami ve spolupráci s MP.
- Harmonizační pobyt
- 2. pololetí – Agrese – preventivní program zajištěný společností Maják o.p.s.

4. třída

- Harmonizační pobyt
- 1. pololetí – Alkohol a kouření – preventivní program zajištěný společností Maják o.p.s.
- 2. pololetí – Jsme parta – preventivní program zajištěný společností Maják o.p.s.

5. třída

- Harmonizační pobyt
- 1. pololetí – Jsem originál – preventivní program zajištěný společností Maják o.p.s.
- 2. pololetí – Kybersvět – preventivní program zajištěný společností Maják o.p.s.

6. třída

- Harmonizační pobyt
- 1. pololetí – Závislosti – preventivní program zajištěný společností Maják o.p.s.
- 2. pololetí – Čas změny – preventivní program zajištěný společností Maják o.p.s.

7. třída

- Harmonizační pobyt
- 1. pololetí – Krása – preventivní program zajištěný společností Maják o.p.s.
- 2. pololetí – Návykové látky – preventivní program zajištěný společností Maják o.p.s.

8. třída

- Harmonizační pobyt

- 1. pololetí – Digitální domorodci – preventivní program zajištěný společností Maják o.p.s.
- 2. pololetí – Sexualita – preventivní program zajištěný společností Maják o.p.s.

9. třída

- Harmonizační pobyt
- 1. pololetí – Extremismus – preventivní program zajištěný společností Maják o.p.s.
- 2. pololetí – Rizikové sexuální chování – preventivní program zajištěný společností Maják o.p.s.

Preventivní aktivity nabízené společností DRAMACENTRUM BEZEJMÉNA

- 1. třída – KAČKA (spolupráce v kolektivu, ekologie)
- 2. a 3. třída – PADY (prevence šikany a xenofobie)
- 3. třída – CIZINEC (prevence xenofobie a vyčleňování)
- 4. a 5. třída – KRÁL SNŮ (prevence závislosti na online světě)
- 6. a 7. třída – REBECCA (prevence šikany a kybešikany)
- 7. a 8. třída – TAMARA (prevence závislosti na omamných látkách)
- 7. a 8. třída – ALAN (prevence homofobie)
- 8. a 9. třída – NIKOLA (prevence domácího násilí)
- 9. třída – PETR A KATKA (prevence rizik intimního života)

Na žáky bude preventivně působeno v průběhu celého školního roku. V případě selhání spolupráce s některou z uvedených společností, bude tato preventivní činnost nahrazena aktivitami zajištěnými MP a pedagogy naší školy, případně jinými společnostmi zajišťující poskytování preventivních aktivit. Preventivní činnosti budou dle potřeby doplněny širokou škálou nabízených aktivit v rámci výuky, volitelných předmětů a zájmových útvarů, ale i mimoškolních aktivit.

V případě potřeby bude metodik prevence po dohodě s výchovnou poradkyní a ředitelem školy zařazovat další aktivity cílené na třídní klima a vztahy mezi žáky.

Seznam dostupných odborných a metodických materiálů

Odborná literatura

- Minimalizace šikany
- Agresivita a kriminalita školní mládeže
- Bolest šikanování
- Škola a děti vystavené domácímu násilí

Časopis

- Prevence
- Závislosti a my

DVD

- Řekni drogám NE
- Pravda o drogách
- Mezi nimi
- Mezi stěnami

Brožury, letáky

- Co je to kyberšikana
- 10 otázek o drogách, na které se děti ptají
- Jak neprohrát v životě ani ve hře
- Šikana, Rasismus, Týrání dětí
- Sexuální zneužívání, Dětská práva
- Kouření a alkohol
- 10 dobrých důvodů proč žít bez drog
- Řekni drogám NE!
- My drogy a Evropa

Webové stránky

- www.minimalizacesikany.cz
- www.sikana.org
- www.sikana.cz
- www.uzazneninahoda.cz
- www.aids.alms.cz
- www.drogy-info.cz
- www.linkabezpeci.cz
- www.kourenistop.cz
- www.prevence-info.cz
- www.safeinternet.cz
- www.ippp.cz
- www.pprch.cz
- http://mezistenami.cz
- www.mezi-nimi.cz
- www.reknidrogamne.cz
- www.kybersikana.eu

Výkaznictví SEPA

- Škola využívá elektronické prostředí výkaznictví „preventivní aktivity“, které je pravidelnou součástí Výroční zprávy školy.
- www.preventivni-aktivity.cz

Přílohy preventivního programu

- Viz samostatná příloha „Krizové plány“

Prezentace preventivního programu

- Školní preventivní program bude zveřejněn na webových stránkách školy.
- Pedagogičtí pracovníci budou seznámeni s preventivním programem na první pedagogické radě.

Metodické pokyny

- 21291/2010-28 Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování dětí a mládeže
- 21149/2016 Metodický pokyn k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení
- 10 194/2002 Metodický pokyn spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané